

Datum: 2018-10-31
Diariennr: NSVA 18/00070
Handläggare: Denice Aderklint

Remissvar på betänkande "Vägar till hållbara vattentjänster" SOU 2018:34

Nedan följer en sammanställning av NSVAs synpunkter på utredningen "Vägar till hållbara vattentjänster".

- **Behovsbedömning i 6 § vattentjänstlagen**

- Det är positivt att Lagen om allmänna vattentjänster 6 § får ett tillägg om att särskild hänsyn ska tas till möjligheten att på ett annat sätt uppnå ett motsvarande skydd för människors hälsa och miljö vid bedömningen av om ett behov av allmänna vattentjänster föreligger. Det ger, som utredningen skriver, ökad flexibilitet i lagstiftningen vad gäller vem som ska ansvara för va-anläggningen. Förtydligande behövs dock kring vad som är långsiktigt hållbart. Vad händer till exempel vid förändrade förhållanden i gemensamhetsanläggningen som riskerar att anläggningen inte fungerar eller om samfällighetsföreningen upplöses. Det är inte långsiktigt hållbart om kommunen i ett senare läge ändå kommer behöva överta en anläggning. Frågan om VA-samverkan mellan fastighetsägare har tidigare belysts i proposition 2005/06:78 Allmänna vattentjänster där regeringen bedömde att det inte bör införas några bestämmelser om att kommunen skall kunna besluta om va-samverkan mellan fastighetsägare som ett alternativ till en kommunal va-anläggning.
- Det läggs på kommunen att utreda fastighetsägares intressen. Det framgår dock inte hur det kommer finansieras. Kommer kommunerna få budgettillskott för att klara detta? Utgångspunkten borde vara att efter samråd om utökning av verksamhetsområde ge fastighetsägare möjlighet att själva redovisa för alternativa lösningar. Det kan både ge ett långsiktigt större engagemang samt en större möjlighet till inflytande. Om fastighetsägare opponerar sig mot utökning av verksamhetsområde och vidare inte accepterar den av kommunen föreslagna lösningen så kan känslan av att de inte kan påverka ändå finnas, då beslutet efter samråd inte går att överklaga. Med andra ord bör bevisbördan på att anläggningen motsvarar eller är bättre än allmänt VA falla på fastighetsägare/samfällighetsförening.

- NSVA välkomnar behovet av att göra en vidare utredning för att komma fram till något annat gällande särtaxa. Det är vid väldigt speciella omständigheter som man kan införa särtaxa, exempelvis utbyggnation till en ö, men att det finns andra omständigheter som kan göra en utbyggnation extra dyr. Ett alternativ skulle kunna vara att införa särtaxa vid de tillfällen då anläggningsavgiften endast täcker en viss procent (ex. 30%) av kostnaden för utbyggnationen.
- **Krav på VA-plan**
 - Krav på en VA-plan enligt utredningens föreslagna lydelse i tillägget 6a § bör istället införas eller sammankopplas med 3 kapitel i Plan- och bygglagen då det tillsammans med skyfallshantering är en planeringsfråga.
- **Tillsynsväglädd myndighet**
 - Utredningen föreslår Havs- och vattenmyndigheten som en tillsynsmyndighet på länsstyrelsen. Vore det inte mer kostnadseffektivt att ge länsstyrelsen tydligare direktiv om vad som gäller?
 - Utredningen har en tydlig genomströmning av utökad tillsyn och administration men saknar praktiska och konkreta förslag på att underlätta för åtgärder.
- **Krav på avloppsdeklarerationer**
 - Genom att ställa krav på avloppsinventering för enskilda avlopp kan man dra ner arbetsbelastningen på Miljöförvaltningen, som oftast är rätt hög, och påskynda tillsynsprocessen. Detta innebär dock kostnader för fastighetsägaren som kan uppgå i rätt stora summor. Om kostnaderna är rimliga eller inte får undersökas vidare.
 - Kretsloppslösningarna som föreslås behöver vidare förtydligande och fördjupande då det är mindre näringsvärde i slam från små avlopp. Utredningen saknar även frågan om slammets föroreningsinnehåll och har inte lyft in hur förslaget påverkas av regeringsdirektivet 2018:67 *Giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam*.

- **Anpassningsåtgärder för dagvattenhanteringen**

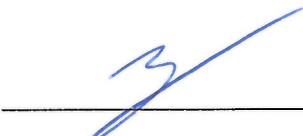
- VA-huvudmannens ansvar ligger idag på att klara nederbörd med ett intervall på 10–30 års återkomsttid, beroende på bebyggelsetäthet. Att ålägga VA-huvudmannen att ensamt hantera skyfall är inte rimligt och motarbetar det gränsöverskridande samarbetet som är under utveckling i samhället. Frekvensen och intensiteten av skyfall och även torka befaras öka med klimatförändringarna samtidigt som samhällen expanderar och /eller förtätas. Anpassningsåtgärder för stora dagvattenmängder vid skyfall är inte enbart en VA-fråga utan även en samhällsfråga likaså är finansieringen av anpassningsåtgärder är inte något som ska belasta VA-kollektivet utan borde även skattefinansieras. Detta då samhällets avvattning och säkerhet ligger i samtligas intressen och för att värna om likabehandlings-principen. Det är av vikt att alla delar i samhället bidrar till anpassningsåtgärder både i form av finansiella och informativa styrmedel.
- Utredningen saknar föroreningsaspekten i dagvattnet och de risker det kan innebära för miljön och dricksvattentäkter. Det pågår mycket forskning inom området och det är viktigt att belysa frågan i utredningen.

Övrig lagstiftning

- Plan och bygglagen: Sammankoppla 3 kapitel 5 § i plan- och bygglagen med behovet av en skyfallsplan och kartering.
- Ledningsrättslagen: Ledningsrätt gäller inte för öppna dagvattenlösningar, såsom diken och dammar. Det borde tillföras i ledningsrättslagen att inkludera dagvattenanläggningar vad gäller andra anordningar då dagvattenanläggningar är en del av va-systemet.

I övrigt har NSVA inget att erinra.

NSVA, Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB

Ulf Thysell
VD